

Status for rehabilitering i Sundhedscenter for Kræftramte i 2008

Sundhedscenter for Kræftramte er et samarbejdsprojekt mellem Københavns Kommune (rehabilitering) og Kræftens Bekæmpelse (rådgivning). Sundhedscenter for Kræftramte arbejder med kommunal rehabilitering forstået som patientrettet forebyggelse til borgere med en kræftsygdom. Rehabilitering er en tværfaglig og tværsektoriel samarbejdsproces, og indsatsen foregår i et tæt samarbejde med patienter, pårørende, hospitalsafdelinger og den praktiserende læge.

Patienter med kræftsygdom lever med deres sygdom og behandling gennem kortere eller længere tid afhængigt af sygdommens udbredelse på diagnosetidspunktet. Man har estimeret, at ca. 2/3 af patienter med kræft har brug for rehabilitering fra diagnosen stilles til behandling afsluttes (enten pga. sygdomsfrihed eller behov for palliation). Af disse patienter har ca. halvdelen et stort rehabiliteringsbehov, den anden halvdel et mindre behov.

Det er i 2008 lykkedes at få opbygget et godt samarbejde mellem rehabiliteringsenheden i Sundhedscenter for Kræftramte, SUF og Rigshospitalet. Patienternes primære behandler under kræftsygdom er hospitalsafdelingen, og derfor er der i første omgang satset på denne kontakt. I 2009 vil vi have fokus på den praktiserende læge.

Rehabiliteringsenheden har tilbud, der retter sig mod kræftramte med bopæl i Københavns Kommune. Tilbudene gjaldt i 2008 tre udvalgte grupper af kræftpatienter i et formelt samarbejde med de hospitaler, der betjener patienter fra Københavns Kommune og med de praktiserende læger. Det drejer sig om patienter med brystkræft, lungekræft og tyk- og endetarmskræft. Interventionen omfatter bl.a.: kostvejledning, madoplevelser, patientundervisning (senfølger, sociale -, fysiske -, seksuelle - og psykiske problemstillinger), rygestop, fysisk træning, afspænding og vejtrækningsøvelser, individuelle behandlinger, salsa, linedance, mandetilbud og endvidere samtalegrupper foreløbigt målrettet kvinder med brystkræft.

Det overordnede formål med et sammenhængende rehabiliteringsforløb er fysisk, psykisk og social tilpasning til det hverdags- og arbejdsliv, patienten ønsker på trods af begrænsninger som følge af sygdom og/eller behandling. Rehabilitering handler således ikke udelukkende om en tilbagevenden til arbejdsmarkedet men i lige så høj grad om, at patienten bliver i stand til at leve et så godt liv som muligt med sygdoms- og behandlingsfølger.

Definition på rehabilitering i Sundhedscenter for Kræftramte følger Hvidbogens¹ definition: "Rehabilitering er en målrettet og tidsbestemt samarbejdsproces mellem en borger, pårørende og fagfolk. Formålet er, at borgeren, som har eller er i risiko for at få betydelige begrænsninger i sin fysiske, psykiske og/eller sociale funktionsevne, opnår et selvstændigt og meningsfuldt liv. Rehabilitering baseres på borgerens hele livssituation og beslutninger og består af en koordineret, sammenhængende og vidensbaseret indsats".

Antal henviste patienter 1. januar 2008 – 31. december 2008			
Diagnose	Antal patienter	Alder(gennemsnit)	% Kvinder
Brystkræft	224	55	100 %

¹ Rehabilitering i Danmark. Hvidbog om rehabiliteringsbegrebet. Marselisborg Centret. 2004

Lungekræft	75	65	63 %
Tyk- eller endetarmskræft	53	63	59 %
I alt	352		

Som det første sundhedscenter for kræftramte i Danmark arbejdes der med detaljerede patientforløbsbeskrivelser målrettet de enkelte diagnosegrupper. Hvor der overhovedet foreligger evidens, er retningslinierne med basis heri. Alle patienter har fået en visitationssamtale og én til fem opfølgningssamtaler samt evt. en afslutningssamtale.

Sundhedscentret er bygget op omkring en café, hvor folk bare kan droppe ind. Cafeen anvendes til venterum, opholdsrum, hvilerum og samtalerum. Der har i 2008 været 5500 brugerbesøg. Personale fra begge enheder deltager i betjening af caféen.

Rehabiliteringsenheden har i 2008 derudover leveret følgende ydelser	
Ydelse	Antal deltagere
Fysioterapi: holdtræning (deltaget fra 2 til 25 gange)	229
Individuelle behandlinger	544
Salsa (12 gange)	31
Linedance (12 gange)	33
Mandeevent (afprøvning af klatring og vandreture i Dyrehaven)	14
Undervisningsforløb (2 timer x 6 – 10, uv. ved alle faggrupper)	96
Samtalegruppe for brystopererede (3 grupper)	21
Rygestop	16
Individuelle diætistsamtaler	296
Madoplevelse (lave mad og spise sammen kl 16-20)	86

Der har i 2008 været flere større udfordringer. Sygeplejerskernes langvarige strejke i foråret afstedkom en markant nedgang i antallet af henvisninger. Dette skyldtes både travlhed hos det tilbageværende hospitalspersonale og delvis dækning på Rigshospitalet med vikarer uden kendskab til centret. Der er brugt mange ressourcer på at få genopbygget samarbejdet efter strejken. Desuden har udvidelsen i Ryesgade 27 krævet, at 1½ personale har lagt den overvejende del af deres arbejde i styring af de nødvendige forbedringer og i indretning og ordring af inventar.

Sundhedscentrets samlede tilbud baseres på et samspil mellem Københavns Kommunes rehabiliteringsenhed og Kræftens Bekæmpelses rådgivningsenhed. Der er i 2008 satset på at få opbygget et tilbud til socialt udsatte patienter, og vi har i første omgang valgt patienter med anden etnisk baggrund end dansk. De to enheder har derfor tilsammen arbejdet med opbygning af en klub (Klub Chai), hvis formål er at være en indslusning til sundhedscentrets tilbud. Der er udarbejdet målrettet informationsmateriale på fem sprog.

Sundhedscenter for Kræftramte er det førende center i Danmark inden for kommunal kræftrehabilitering. Det er lykkedes at skabe en platform for kommunal viden, således at andre kommuner søger centret for at drage nytte af den indsamlede erfaring. Der har været afholdt kurser for kommuner fra hele landet, hvor sundhedscentret har videndelt og givet råd om tværfaglig rehabilitering praktiseret af forskellige faggrupper.

I 2009 udvides der til at modtage patienter med alle kræftdiagnoser. Dette sker efter en plan, så de sidste patienter indrulleres 1. juni 2009. Der vil i 2009 være fokus på at opbygge tilbud til alle patientkategorier, på at få Klub Chai til at blive en succes og

desuden er der søgt eksterne midler til et projekt i samarbejde med Skov- og Naturstyrelsen: Naturen som træningsrum for kræftpatienter – et samarbejde om rehabilitering.

Jette Vibe-Petersen, den 11.2.2009